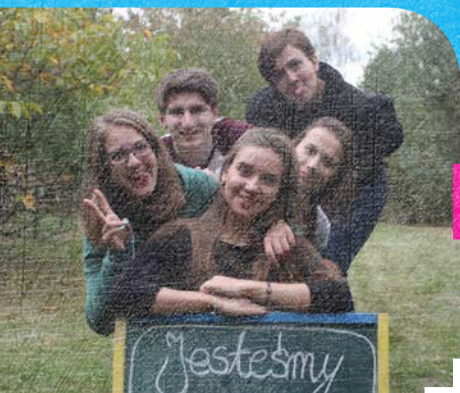
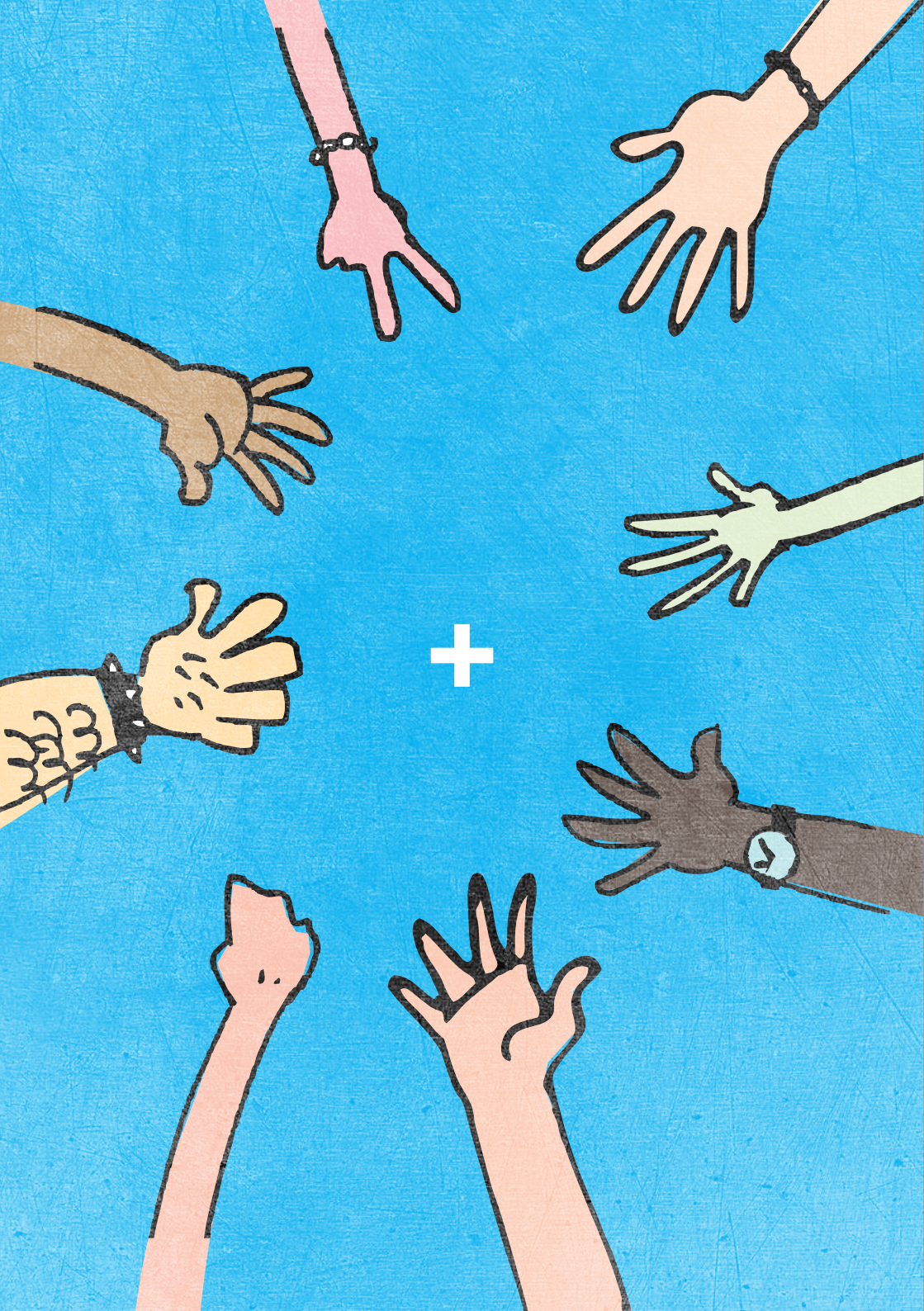

eurodesk

Sociální
začleňování
v projektech
programu

Erasmus+
mládež

+ Úvod

Sociální začleňování (také často označováno pojmem inkluze) je v této publikaci zkoumáno v kontextu neformálního vzdělávání mládeže. Prostřednictvím rozhovorů s realizátory projektů podpořených z evropského programu Erasmus+ mládež, tak ukazuje dobrou praxi v oblasti inkluze. Součástí publikace jsou také zajímavé statistiky vzešlé z výzkumu sítě RAY* nebo informace o možnostech dodatečné finanční podpory v rámci projektu.

* Mezinárodní výzkumná síť RAY (Research-based Analysis and Monitoring of the Erasmus+ Youth in Action Programme) dlouhodobě zkoumá dopady evropských programů zaměřených na mládež (v letech 2007–2013 programu Mládež v akci a v novém programovém období v letech 2014–2020 programu Erasmus+ mládež). Statistiky najdete na samostatných stránkách mezi jednotlivými projekty.

Obsah

Erasmus+ mládež a sociální začleňování	5
Rozmanitost a sociální začleňování	7
Mladí lidé s omezenými příležitostmi	8
Podoba inkluzivních projektů	9
Příklady inkluzivních projektů programu Erasmus+ mládež	10
Youth Reality	12
Jestešmy sousedé	17
VOLUnteering – Mix of culturEs in Ostrava	22
Inspirací to začíná	27
Vietnamsko-česko-slovenský dialog	32
Dodatečná podpora	36
Dům zahraniční spolupráce (DZS)	37
Eurodesk	38

Erasmus+ mládež a sociální začleňování

Program Erasmus+ je evropský vzdělávací program, který v České republice administruje Dům zahraniční spolupráce, příspěvková organizace zřízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Erasmus+ mládež je zaměřený na oblast neformálního vzdělávání a jeho cílovou skupinou jsou mladí lidé ve věku 13 až 30 let a pracovníci s mládeží.

Cíli programu jsou motivace mladých lidí k aktivnímu přístupu, zapojení do společnosti a odstraňování bariér. Nabízí jim možnost realizovat jejich vlastní nápady, zvýšit mobilitu a jazykovou vybavenost a získat praktickou zkušenost s prací v mezinárodním prostředí. Program klade velký důraz na rovnocenné začlenění všech mladých lidí, včetně těch s omezenými příležitostmi, a tím se snaží přispívat k rozvoji jejich tolerance a solidarity. Nedílnou součástí je také podpora pracovníků s mládeží a jejich dalšího vzdělávání. Program se zároveň zaměřuje na vybudování evropského systému pro rozvoj a inovaci neformálního učení.

Hlavními prioritami celého programu Erasmus+ je podpora sociálního začleňování a dobrých životních podmínek mladých lidí, propagace aktivit ve volné přírodě a sportu, povzbuzování mladých lidí k aktivní účasti na tvorbě unijní politiky, rozvoj kompetencí jako podnikavost, mnohojazyčnost, využití informačních a komunikačních technologií v práci s mládeží a v neformálním vzdělávání a snaha o zjednodušení uznávání dovedností a kvalifikace v zahraničí v oblasti neformálního vzdělávání.

Program Erasmus+ mládež je strukturován do následujících tzv. klíčových akcí:

Klíčová akce 1 – projekty mobility

Mezi podporované aktivity v této oblasti patří výměny mládeže, mobility pracovníků s mládeží a Evropská dobrovolná služba.

Klíčová akce 2 – projekty spolupráce

Projekty spolupráce zahrnují v oblasti pro mládež tzv. strategická partnerství vytvořená buď za účelem vzájemné výměny postupů a dobré praxe, nebo s cílem podpory a rozvoje inovací. Oba typy projektů mohou být realizovány také formou „nadměrných iniciativ mládeže“.

Klíčová akce 3 – podpora politik

Strukturovaný dialog mládeže, tedy setkávání mladých lidí s osobami s rozhodovací pravomocí nebo simulace fungování evropských institucí.

Mezinárodní spolupráce národních agentur v oblasti inkluze

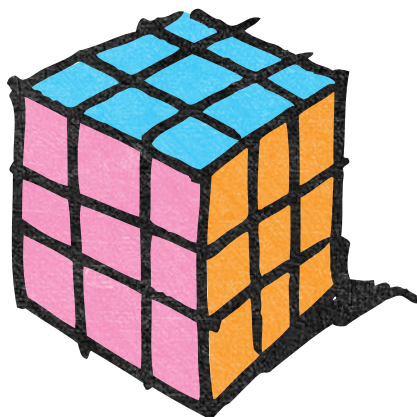

Dům zahraniční spolupráce, jakožto česká národní agentura pro program Erasmus+, vytvořil na začátku roku 2016 spolu s dalšími 15 programovými zeměmi mezinárodní strategické partnerství nazvané „Strategic Partnership on Inclusion“.

Cílem tohoto partnerství je společné úsilí o větší zapojení organizací realizujících evropské projekty zaměřené na mladé lidi s omezenými možnostmi do programu Erasmus+ mládež. Prioritou je také zvýšení účasti této cílové skupiny v projektech, ale i zvýšení jejich přímé participace na práci v projektech.

Za tímto účelem byla provedena analýza potřeb organizací, které mají zájem realizovat inkluzivní projekty, ale nedostává se jim potřebných zkušeností, ať už v rámci programu Erasmus+ mládež nebo v práci

s mladými lidmi s omezenými možnostmi. Na základě provedené analýzy jsou na národní i mezinárodní úrovni plánovány praktické kroky (příprava vzdělávacích seminářů, setkání pro potenciální partnery projektů apod.) směřující k podpoře zapojených organizací (budováním jejich kapacity, vytvářením sítí spolupráce, sdílením dobré praxe) tak, aby byly schopny připravit projekt vysoké kvality, který bude dostupný mladým lidem bez ohledu na případné překážky, jimž musí čelit.

Rozmanitost a sociální začleňování

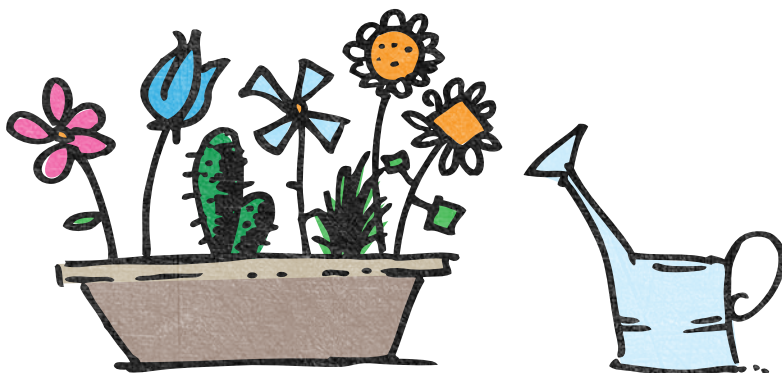
Sociální začleňování a rozmanitost jsou prioritami v oblasti evropské vzdělávací politiky mládeže a jsou tedy jednou z hlavních priorit a hodnot programu Erasmus+ mládež.

Pojem sociální inkluze neboli sociální začleňování je velmi široký a využívá se v různých kontextech.

Z hlediska oblasti práce s mládeží se jedná o proces seberealizace jednotlivce v rámci společnosti, přijetí a uznání potenciálu člověka společenskými institucemi, integrace (prostřednictvím studia, zaměstnání, dobrovolnictví nebo jiných forem účasti) do sítě společenských vztahů uvnitř komunity. Koncept sociální inkluze se tedy dotýká různých znevýhodnění a specifických překážek, které musí mladí lidé překonat, aby mohli svého potenciálu plně využít. Vzdělávání, ať už formální či neformální,

v tomto procesu sehrává zásadní roli. Účast mladého člověka s omezenými příležitostmi v projektu, jaké jsou realizovány v rámci programu Erasmus+ mládež, může být v tomto ohledu skvělou příležitostí.

Rozmanitost chápeme jako odlišnosti všeho druhu. Některé formy rozmanitosti jsou nápadnější, například národnosti, náboženské, kulturní a jazykové odlišnosti. Tím však rozmanitost nekončí. Rozumíme jí také různá zdravotní postižení (nadání), stupně vzdělání, sociální původ, ekonomickou situaci, zdravotní stav, místo odkud lidé pocházejí.

Mladí lidé s omezenými příležitostmi

Strategie pro začleňování a rozmanitost Erasmus+ v oblasti mládeže, kterou vydala Evropská komise v roce 2014, definuje mladé lidi s menším množstvím příležitostí, kteří jsou ve srovnání se svými vrstevníky v nevýhodě, protože se potýkají s jedním či více níže uvedených faktorů vyloučení a překážek.

Mladým lidem často brání v nastoupení do zaměstnání nebo v účasti ve formálním vzdělávání a neformálním učení, nadnárodní mobilitě, demokratickém procesu a v zapojení do společnosti obecně tyto situace:

- **zdravotní postižení** (tj. účastníci se specifickými potřebami): osoby se zdravotním postižením v oblasti psychiky (s mentálním či kognitivním postižením nebo poruchami učení), osoby s tělesným, smyslovým nebo jiným postižením atd.
- **zdravotní problémy**: osoby s chronickými zdravotními potížemi, s vážným onemocněním nebo závažným psychiatrickým onemocněním atd.
- **problémy v oblasti vzdělávání**: mladí lidé s poruchami učení; osoby, které předčasně ukončily školní docházku; osoby s nízkou kvalifikací; mladí lidé se špatným školním prospěchem atd.
- **kulturní odlišnosti**: přistěhovalci či uprchlíci nebo potomci přistěhovalců či uprchlíků, příslušníci národnostních nebo etnických menšin, osoby s potížemi v oblasti jazykového přizpůsobení nebo kulturního začlenění atd.
- **ekonomické překážky**: osoby s nízkou životní úrovní, s nízkým příjmem, osoby závislé na systému sociálního zabezpečení, dlouhodobě nezaměstnaní mladí lidé nebo mladí lidé trpící dlouhodobou chudobou, bezdomovci, lidé s dluhy nebo finančními problémy atd.
- **sociální překážky**: osoby vystavené diskriminaci na základě pohlaví, věku, etnického původu, náboženského vyznání, sexuální orientace, zdravotního postižení, osoby s omezenými sociálními dovednostmi nebo asociálním či rizikovým chováním, osoby v nejisté situaci, (někdejší) pachatelé trestných činů; osoby, jež užívají (nebo užívaly) alkohol a návykové látky; mladí rodiče nebo samoživitelé, sirotci atd.
- **geografické překážky**: osoby z odlehklých nebo venkovských oblastí, osoby žijící na malých ostrovech nebo v okrajových oblastech, osoby z problematických městských čtvrtí, osoby z oblastí s nižší obslužností (omezená veřejná doprava, špatná infrastruktura) atd.

Znevýhodnění může mít různé příčiny a stejně tak různá řešení. Důležité je, že se jedná o „konkurenční nevýhodu“. Uvedené životní situace však samy o sobě nemusí nutně znamenat omezené příležitosti ve srovnání s vrstevníky (ne všichni příslušníci menšin jsou diskriminováni, osoba se zdravotním postižením není nutně znevýhodněna, pokud žije v prostředí přizpůsobenému svým potřebám atd.). Ohrožení vyloučením kvůli konkrétním faktorům bývá různé v závislosti na zemi a kontextu.

Kromě těchto faktorů podmíněných kontextem existuje také několik „**absolutních faktorů vyloučení**“. Lidé, na jejichž základní práva se nebere ohled, jsou vždy znevýhodněni bez ohledu na to, jak často k tomu v konkrétních situacích dochází (například všichni bezdomovci nebo každý, kdo žije v chudobě).

Podoba inkluzivních projektů

Hovoříme-li v kontextu programu Erasmus+ v oblasti mládeže o inkluzivních projektech neboli projektech zaměřených na začleňování a rozmanitost, rozumíme tím projekty, které:

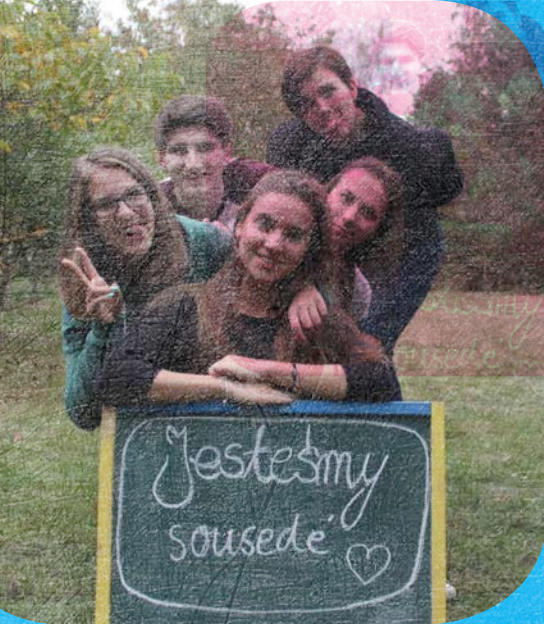
- aktivně zapojují mladé lidi s omezenými příležitostmi (poskytováním přípravy, podpory a následné činnosti přizpůsobené jejich potřebám);
- nebo se zaměřují na problematiku začleňování a rozmanitosti, z čehož mají mladí lidé s omezenými příležitostmi nakonec prospěch (i když nejsou přímo zapojeni do daného projektu).

V ideálním případě se mohou tyto dva typy v jednom projektu prolínat, tj. projekt je zaměřený na problematiku začleňování a rozmanitosti, zároveň se na jeho přípravě a realizaci přímo podílí mladí lidé s omezenými příležitostmi a samozřejmě z něj mají i užitek.

Projekty zaměřené na začleňování a rozmanitost by měly mít pozitivní dopad na situaci mladých lidí s omezenými příležitostmi.

Příklady inkluzivních projektů programu Erasmus+ mládež

Youth Reality

TYP PROJEKTU:

Klíčová akce 1 – mobility pracovníků s mládeží

ZAPOJENÉ ORGANIZACE:

Nesehnutí Brno (Česká republika),
AbkhazIntercont (Gruzie), Democracy Monitor
(Ázerbájdžán), Civil Society Institute NGO
(Arménie)

PROJEKTOVÉ OBDOBÍ:

1. 9. 2014 – 30. 9. 2015

GRANTOVÁ PODPORA:

21 124 EUR

ANOTACE PROJEKTU:

Cílem projektu byla podpora mládeže v oblasti Kavkazu a České republiky v jejich aktivnějším zapojování do veřejného dění a zvyšování kapacit zapojených organizací z hlediska multikulturního a inkluzivního přístupu. Hlavní aktivita, studijní návštěva pracovníků s mládeží, se odehrála v Gruzii v městech Kutaisi, Gori, Tbilisi a ve městě Suchumí. Celkem 22 pracovníků a pracovníc s mládeží z Arménie, Ázerbájdžánu, Gruzie a České republiky navštívilo místní neziskové organizace pracující s mládeží v různých oblastech činnosti, setkali se tak s reálnými podmínkami a navázali nová partnerství.

Proč jste Váš projekt situovali konkrétně do oblasti Kavkazu?

Pracujeme v oblasti Kavkazu už několik let. Věnujeme se tam i jiným aktivitám, podporujeme místní občanské iniciativy a skupiny lidí, které ať už organizovaně nebo neorganizovaně dělají různé multispektrální aktivity a kampaně.

Právě díky zajímavým kontaktům, které na Kavkaze máme, jsme se rozhodli uspořádat studijní výjezd. Ukázali jsme tak mladým lidem z České republiky, Arménie a Ázerbájdžánu, jakým způsobem se realizují různé kampaně, jakým způsobem neziskové organizace pracují, jaká témata řeší. Další ideou výjezdu také bylo tyto mladé lidi propojit a vytvořit nové vztahy a příležitosti pro spolupráci.

Jak jste projekt připravovali a jaký byl jeho dopad pro účastníky?

Protože takové akce pořádáme spíše výjimečně, rozhodli jsme se, že do toho investujeme hodně energie. Chtěli jsme s účastníky komunikovat od začátku do konce, což zahrnovalo složitější výběrové řízení i řešení různých navazujících aktivit

a výstupů. Účastníci byli po dobu pobytu v úzkém kontaktu a i po návratu domů si hodně psali a udržovali se ve spojení. Období po návratu bývá podle mě krizový moment, kdy energie a nadšení obvykle postupně upadává. Takže to, že ještě půl roku po akci spolu účastníci interagovali a dodnes společně řeší společné projekty a aktivity, je známkou toho, že projekt splnil cíle, které jsme si vytyčili a že opravdu pomohl zasíťovat lidi z České republiky i Kavkazu.

Setkali jste se s nějakými překážkami a potížemi?

Nějaké komplikace se samozřejmě vyskytly. Akce byla do značné míry putovní. Přejížděli jsme po různých místech, protože jsme chtěli vidět, jak se témata regionálně liší. Takže po stránce logistiky to byl trochu oříšek, třeba hledání ubytování pro více než dvacetičlennou skupinu bylo v některých místech náročné. Na Kavkaze je obecně složitější domluvat věci předem nebo dokonce online. Existuje takový termín „Georgian maybe time“, což naznačuje, že okolnosti se v Gruzii často mění a stejně tak i domluva. Některé schůzky

bylo potřeba přesunout, některé vypadly úplně. Na druhou stranu byli účastníci hodně otevření a sami domlouvali nové schůzky na základě toho, koho v regionu znali, takže se aktivit nakonec zúčastnily i organizace, které v původním plánu nebyly.

V čem byl Váš projekt inkluzivní?

My jsme se od začátku snažili, aby se projektu mohl zúčastnit kdokoliv bez ohledu na zkušenosti, jazykovou vybavenost nebo věk. Silným kritériem bylo hlavně to, že jsme chtěli přijmout lidi, kteří budou aktivní. Hledali jsme někoho, kdo téma řeší systematicky a bude moci jít do hloubky v následné diskuzi. Nehleděli jsme tedy tolik na zahraniční zkušenosti a jazykovou výbavu.

Tohle všechno se nám nakonec ve výběrovém řízení povedlo, i když za cenu toho, že to bylo složité po jazykové stránce. Celá akce probíhala v podstatě ve třech jazycích – češtině, ruštině a angličtině. Někteří lidé často uměli buď jen rusky, nebo anglicky a v Gruzii někteří dokonce jen gruzínsky, což bylo náročné na tlumočení. Díky tomu se ale na Kavkaze mohli do projektu zapojit i lidé, kteří by se k podobné mezinárodní akci jindy nedostali.

Za další inkluzivní rozměr projektu považují také to, že jsme se dostali v rámci návštěv do velmi různorodých organizací. Byli jsme, jak v zavedených nevládních organizacích, které disponují velkými granty, tak i v malých skupinách založených na principu přátelství. Rozrůzněnost se povedla i tematicky a účastníkům jsme tak mohli nabídnout komplexní tematický průřez toho, co se na Kavkaze řeší i neřeší.

Jaká témata to byla?

Mnoho témat se točilo kolem lidských práv – práv žen, národnostních i sexuálních menšin. Hodně se probírala také tematika Romů. Na Kavkaze se tato situace řeší totiž na úplně

jiné úrovni než u nás. Romové často nemají ani své průkazy totožnosti, takže nemají přístup ke vzdělání, sociálním službám, nemohou být legálně zaměstnáni a podobně. Dalším tématem, které je bohužel na Kavkaze všudypřítomné, jsou různé etnické konflikty. Měli jsme pestrou skladbu účastníků, z nichž mnoho bylo příslušníky různých menšin, takže jsme měli skvělou šanci nahlížet na různé problémy z různých stran.

Máte nějaké tipy a rady, které byste doporučila budoucím žadatelům o podobný projekt?

Jak jsem již zmiňovala, je třeba nějak překonat jazykovou bariéru. My jsme měli velké štěstí na dobrou a zkušenou tlumočnici. Kvalitní tlumočení je rozhodně zásadní k tomu, aby akce byla přínosná skutečně pro všechny.

Myslím, že je dobré dát šanci zúčastnit se lidem z menších měst, i když je často složitější je najít. Prioritou není mít v projektu lidi, kteří perfektně ovládají angličtinu, ale spíše lidi, kteří jsou aktivní, mají odbornost a vlastní rozpracovaná témata.

Projektu je třeba věnovat energii a přípravu a pokud možno poznat místo, kam jedete. Výjezd do místa akce se vyplatí i proto, že víte, jaké podmínky vás tam budou čekat. A osobní domluva je vždycky mnohem efektivnější než domluva po emailu nebo po Skypu.

Webové stránky: www.nesehnuti.cz

Výzkum RAY, který se zaměřil na dopady na účastníky tematicky zaměřených projektů pro oblast inkluze, ukazuje zřetelné dopady mezinárodní mobility na mladé lidi a vedoucí projektů.

Inkluzivní projekty zvyšují úctu mladých lidí k lidskému životu o 14,9 % více než projekty mimo tuto oblast. Posilují také vnímání významu lidských práv (rozdíl 13,8 %), rovnosti (10 %) a solidarity (9,4 %).

Mezinárodní výzkumná síť RAY (Research-based Analysis and Monitoring of the Erasmus+: Youth in Action Programme) dlouhodobě zkoumá dopady evropských programů zaměřených na mládež (v letech 2007–2013 programu Mládež v akci a v novém programovém období v letech 2014–2020 programu Erasmus+ mládež).

Jestešmy sousedé

TYP PROJEKTU:

Klíčová akce 1 – Výměna mládeže

ZAPOJENÉ ORGANIZACE:

Gymnázium Mnichovo Hradiště (Česká republika),
Centrum Inicjatyw UNESCO (Polsko)

PROJEKTOVÉ OBDOBÍ:

1. 5. 2015 – 30. 6. 2016

GRANTOVÁ PODPORA:

20 644 EUR

ANOTACE PROJEKTU:

Projekt „Jestešmy sousedé“ byl zaměřen na vzájemné poznání mladých lidí ze dvou sousedních zemí – České republiky a Polska. Jeho cílem bylo najít, co nás spojuje, vyrovnat se se stereotypními představami o našich národech, najít nové přátele z jiné země, poznat něco o cizí kultuře a jazyce. Jeho iniciátory byli studenti Gymnázia Mnichovo Hradiště, kteří za podpory své učitelky našli vhodnou partnerskou organizaci na polské straně.

Projektu se zúčastnilo 15 studentů z Gymnázia Mnichovo Hradiště, zájem o účast v projektu projevil i 2 studenti s problémy v sociálních vztazích ve skupině (Lenka s latentním mutismem, tedy blokem při vyjadřování na veřejnosti, a Lukáš s Aspergerovým syndromem). Z Lycea Stefana Banacha v Zagani se zúčastnilo taktéž 15 studentů.

Česká fáze projektu proběhla na podzim roku 2015 a byla zaměřena na vzájemné poznávání a práci se stereotypy. V tematicky zaměřených workshopech - v mezinárodních týmech pak s pomocí lektorů - odborníků účastníci fotografovali, psali noviny, točili film a tvořili výtvarné dílo. Výsledky své práce pak prezentovali před svými spolužáky, učiteli i ředitelem školy. Součástí programu bylo také setkání s představiteli místní samosprávy - studenti diskutovali se starostou a zastupiteli o tom, jak vidí město Mnichovo Hradiště.

Následující rok proběhlo setkání účastníků v Polsku. Těžištěm programu byla opět práce v mezinárodních týmech. Studenti ale tentokrát více vyrazili do terénu za odborníky - účastníci filmového workshopu navštívili filmovou školu ve Wroclawi, novináři redakci lokálních novin a rádio, fotografové spolupracovali s místním fotografem na zpracování fotodokumentace,

účastníci uměleckého workshopu se podíleli -jako dobrovolníci- na výzdobě prostoru školního rozhlasu.

Jak jste Váš projekt připravovali a jak v praxi probíhal?

Spolu se skupinou aktivních studentů jsme se v průběhu podzimu 2014 rozhodli realizovat projekt zaměřený na poznání Polska a tamních vrstevníků. S pomocí kamarádky, která z Polska pochází, jsem pak získala kontakt na polskou kolegyni, která nabídla svým studentům možnost zapojit se do projektu. Na jaře 2015 jsme podali žádost o grant a k naší velké radosti získali příslib finančních prostředků. Na podzim jsme pak konečně mohli strávit týden spolu ve vesnici Skokovy v Českém ráji. Hráli jsme různé hry, učili se vzájemně základní konverzační obraty polštiny a češtiny, konfrontovali se vzájemně s představami, které o sobě máme, a v tematicky zaměřených dílnách jsme pak psali noviny, fotografovali, točili film a vytvářeli tapiserii. V dalších měsících jsme spolu komunikovali přes sociální sítě – mimo jiné o tématu dobrovolnictví. Ve svých domovských městech jsme mapovali možnosti pro uskutečňování dobrovolnických aktivit. V květnu jsem zase já se třemi studentkami vyjela do Zaganě nejdříve na přípravnou návštěvu a poté jsme tam v červnu vyrazili

všichni a strávili zde týden společně s našimi polskými přáteli. K aktivitám navazujícím na podzimní pobyt přibýlo téma dobrovolnictví.

Proč jste se rozhodli pro partnerskou instituci v Zaganě?

Při volbě Lycea Stefana Banacha v Zaganě hrály roli tři faktory. Nejdříve osobní zprostředkování kontaktu s učitelkou Agátou, poté aktivní činnost Klubu Unesco, který právě Agáta vede a v neposlední řadě také umístění – Zaganě leží jen 180 km od Mnichova Hradiště.

V čem byl Váš projekt inkluzivní?

Původně jsem neměla v plánu dělat inkluzivní projekt. Když ale o účast projevíli zájem také dva studenti s jistou formou handicapu (Aspergerův syndrom a latentní mutismus), neviděla jsem v tom problém. Oba studenti znám velmi dobře z výuky i dalších aktivit, takže jsem věděla, že všechno společně zvládneme. Roli hrálo i to, že mezi dalšími účastníky projektu byli jejich kamarádi. Také přijetí situace u polských účastníků bylo jednoznačně pozitivní. Možnost společného vzdělávání vnímám jako naprosto přirozenou,

pokud ho lze realizovat tak, aby to bylo výhodné pro studenta s handicapem. Pro jeho tzv. „normální“ spolužáky je konfrontace s odlišností přínosem v každém případě.

Jaké aktivity a výzvy museli účastníci zvládnout?

Museli především po celou dobu realizace projektu komunikovat v angličtině, navázat kontakt s vrstevníky z jiné země a s do jisté míry odlišným kulturním zázemím, spolupracovat při aktivitách v mezinárodním týmu, hledat společně s ostatními řešení při plnění úkolů ve workshopech – a v neposlední řadě obstát při pobytu v cizině.

Jak se s projektem vypořádali lidé se speciálními potřebami?

Dobře, zvládali vše, co ostatní. Samozřejmě hrálo roli prostředí, kde další účastníci bezesbytku respektovali jejich specifický způsob vyjadřování a občasnou nechuť projevovat se veřejně před celou skupinou. V takových chvílích hodně pomohla blízkost kamarádů.

Co považujete za stěžejní přínos projektu?

Seznámili jsme se s polskými účastníky a zjistili, co nás spojuje a v čem se naopak možná trochu lišíme – ale hlavně to, že jistá odlišnost nám nebrání v porozumění a spolupráci. Při řešení úkolů a někdy i konfliktních situací se prohloubila naše důvěra v sebe sama i v pomoc těch okolo. Tahle pozitivní zkušenost může účastníky motivovat k dalším možnostem mezinárodní spolupráce. A prohloubila jejich sebedůvěru v tom smyslu, že takovou aktivitu zvládnou.

Jaké rady byste udělila budoucím žadatelům, kteří by chtěli uskutečnit podobný projekt?

Nebát se a zkusit to, neodmítat předem, že „to nejde“, ale hledat řešení. Mluvit o problémech, které někteří účastníci mají, s těmi ostatními, protože když o nich budou vědět, rádi pomůžou. Připravit a realizovat projekt vůbec není jednoduché a stojí to spoustu času a sil, ale přínos v podobě zkušeností, poznání sebe sama i ostatních a neopakovatelných zážitků stojí za to – i pro nás, dospělé organizátory a koordinátory.

Údaje z výzkumu RAY ukazují, že účast v projektu pro mládež zaměřeného na oblast inkluze podstatně více podněcuje účastníky ve vlastní angažovanosti v boji s diskriminací, netolerancí, xenofobií a rasismem (takových účastníků je o 11,4% více než u projektů, které se na inkluzi nezaměřují).

Projekty zaměřené na inkluzi jsou tudíž více účinným nástrojem formování aktérů změny, než projekty, které na ni nejsou cíleně zaměřeny.

Zprávy z mezinárodního výzkumu RAY naleznete na www.youthresearch.net

VOLUnTeering – Mix of culturEs in Ostrava

TYP PROJEKTU:

Klíčová akce 1 – Evropská dobrovolná služba

ZAPOJENÉ ORGANIZACE:

Diecézní charita ostravsko-opavská (Česká republika), Fondazione Mondoaltrò (Itálie)

PROJEKTOVÉ OBDOBÍ:

1. 9. 2014 – 30. 11. 2015

GRANTOVÁ PODPORA:

7 217, 67 EUR

ANOTACE PROJEKTU:

Projekt VOLUME Ostrava byl zaměřen na zvyšování multikulturního povědomí a znalostí cizích jazyků zapojené dobrovolnice a klientů i pracovníků komunitního centra Diecézní charity ostravsko-opavské. Díky projektu mohly být činnosti centra obohaceny o kulturní, umělecké a jazykové aktivity. Jednalo se například o kreativní workshopy, taneční kurzy nebo neformální lekce poznávání odlišných kultur. V průběhu konání těchto aktivit se klienti centra a dobrovolnice vzájemně učili český, anglický a také italský jazyk.

Projekt cílil zejména na klienty komunitního centra, kterými jsou romské děti a mládež z Ostravy. Pro tuto cílovou skupinu umožnil připravit nové aktivity, díky kterých se mládež ze sociálně vyloučených lokalit naučila zajímavou cestou, co je to kultura a umění a jak se o těchto tématech dozvědět více. Díky zvoleným aktivitám se informace dostaly nejen k účastníkům, ale také k jejich rodičům.

Co všechno musí dobrovolník zvládnout v projektu VOLunteering - Mix ofculturEs in Ostrava?

V tomto projektu se jednalo o práci s dětmi od tří do devatenácti let. Dobrovolníka se snažíme zařadit do už stávajících aktivit. Mezi jeho aktivity patří language corner, prostřednictvím kterého se snaží naučit děti slovíčka ze své kultury. Naše dobrovolnice ze Sicílie také vedla kurz vaření, během kterého spolu s dětmi vařila typická italská jídla.

Celý projekt vede k tomu, že dobrovolník má na konci svůj open space, respektive workshop, na kterém vždycky prezentuje to, co tady za celý rok dělal. Evropská dobrovolná služba může trvat od 2 do 12 měsíců, ale jelikož jsme sociální zařízení a práce s dětmi není úplně jednoduchá, preferujeme rozhodně roční pobyt. O dětech je třeba vědět spoustu věcí. Musíte se naučit, jak se k nim chovat, protože romské děti potřebují individuální přístup a musí vás poznat, než vám začnou věřit.

První až třetí měsíc se dobrovolníci prakticky seznamují s prostředím a svou práci, učí se, jak se chovat k dětem, co si třeba nebrat osobně a čeho se nebat – romská mládež občas může reagovat přehnaně. Po třech měsících začíná dobrovolník dělat vlastní aktivity – kreativní workshopy, jako je výroba různých produktů typických pro jejich zemi, českou zemi i romskou kulturu.

Jak dobrovolníky vybíráte?

Výběr dobrovolníka je docela složitý. Hlásí se opravdu velká spousta lidí, až je nám občas líto vybrat jen jednoho. Já výběr dělám hodně pocitově. Nechávám si posílat CV ve formě europassu a motivační dopis, který je pro mě stěžejní. Ani mě tak moc nezajímá, co studovali a kde pracovali, jako spíš motivace, proč chtějí zrovna k nám. Potom děláme rozhovor po Skypu, který je k výběru naprosto nezbytný. Člověka ale dopředu zcela odhadnout nelze.

V čem je inkluze podle Vás tak důležitá?

V Ostravě je jedna z největších romských menšin u nás, přičemž my pracujeme ve dvou vyloučených lokalitách. Romské děti nemají možnost potkat příslušníky cizích národností, takže já jako největší přínos beru vůbec dobrovolníkův příjezd, jeho přítomnost. Děti si do té doby nedokázaly představit, kde je Sicílie a už vůbec žádné speciální znaky této kultury. Oni neznají ani stereotypy, které o Italech máme my. A poznávání různých národů vede k inkluzi. Díky tomu se jednou třeba nebudou bát někam vycestovat. Dobrovolník s dětmi navíc tráví veškerý čas. Jezdí společně na výlety, kde jsou spolu 24 hodin denně a je nesmírně přínosné, když děti vidí, že s nimi může trávit čas i někdo mimo jejich komunitu nebo službu.

Letos bychom chtěli přijmout romského dobrovolníka a doufáme, že ho jednou i vyšleme. Přítomnost dobrovolníků z romské komunity by mohla děti v budoucnu motivovat. Zasadí to v nich povědomí o Evropské dobrovolné službě, na kterou by jednou také mohli vyjet.

Co byste doporučila budoucím žadatelům? Jak dělat inkluzivní projekty efektivně a zajímavě?

Ti, kteří chtějí pracovat s menšinami a dělat inkluzivní projekty, by měli dbát na to, aby dobře popsali cílovou skupinu, se kterou budou dobrovolníci pracovat.

Naprosto zásadní je obecná informovanost. Lidé pracující v tomto sektoru dělají největší chybu v tom, že si myslí, že i lidi na druhé straně vědí. Jenže oni prostě nevědí. Je třeba popsat i ty nejzákladnější informace, které považujeme za samozřejmost, protože když dobrovolník přijede, může být hodně překvapen, kde se ocitl. Dobrovolníci jsou specifictí lidé a občas se předem vůbec nezajímají, kam jedou. Ze zkušenosti už jim všechno posílám, aby to měli černé na bílém. Dobrovolník tak či tak jede do neznáma, ale čím víc ho informujeme předem, tím víc mu to ulehčíme.

Informovanost je zde klíčovým nástrojem k tomu, jak předejít potížím. EVS vypadá jednoduše, ale pravdou je, že pracovat s lidmi různých národů může být někdy velmi náročné.

Webové stránky:

<http://vs.charita.cz/novinky/novinky-horizont/>

Další z výzkumů sítě RAY zaměřený na dopady účastníků projektů, kteří se sami potýkají s omezenými příležitostmi, ukazuje, že právě oni mají z mezinárodních projektů pro mládež větší užitek.

Projekty mobility dodávají mladým lidem s omezenými příležitostmi sebevědomí. Tento prvek je u takových účastníků o 2,5% silnější než u účastníků s dostatkem příležitostí.

Znevýhodnění mladí lidé jsou odhodlanější bojovat proti vyloučení (o 11% znevýhodněných účastníků to uvedlo více, než těch s dostatkem příležitostí).

Účast v projektu znevýhodněné mladé lidi více podníká k účasti na společenském a politickém životě (+ 5%).

Další z výzkumů sítě RAY zaměřený na dopady účastníků projektů, kteří se sami potýkají s omezenými příležitostmi, ukazuje, že právě oni mají z mezinárodních projektů pro mládež větší užitek.

Projekty mobility dodávají mladým lidem s omezenými příležitostmi sebevědomí. Tento prvek je u takových účastníků o 2,5 % silnější než u účastníků s dostatkem příležitostí.

Znevýhodnění mladí lidé jsou odhodlanější bojovat proti vyloučení (o 11 % znevýhodněných účastníků to uvedlo více, než těch s dostatkem příležitostí).

Účast v projektu znevýhodněné mladé lidi více podnítl k účasti na společenském a politickém životě (+ 5 %).

Inspirací to začíná

TYP PROJEKTU:

Klíčová akce 2 – Strategické partnerství

ZAPOJENÉ ORGANIZACE:

Centrum evropské spolupráce (Česká republika),
Jugendförderverein Parchim/Lübz e.V. (Německo),
Detsky domov Nádej (Slovensko)

PROJEKTOVÉ OBDOBÍ:

1. 3. 2015 – 28. 2. 2017

GRANTOVÁ PODPORA:

185 728 EUR

ANOTACE PROJEKTU:

Projekt reaguje na nelehkou situaci mladých lidí z dětských domovů při přechodu z ústavní péče do běžného života a zapojení se na trh práce. Organizace mezi sebou prostřednictvím projektu sdílejí zkušenosti pro práci s mladými lidmi z dětských domovů, které také zapojily do realizace projektu za účelem identifikace jejich potřeb a vytvoření efektivní metodiky práce s touto cílovou skupinou.

Rozhovor s koordinátorkou projektu Jiřinou Královou

Co bylo hlavním důvodem pro uskutečnění Vašeho projektu?

Projekt byl zaměřený na podporu mladých lidí v ústavní péči nebo sociálně znevýhodněných rodin. Řešili jsme především jejich pozdější uplatnění po odchodu ze zařízení, a to jak v osobním, tak i pracovním životě. Hledali jsme způsob, jak jim tuto cestu usnadnit a zaměřili jsme se na vzdělávání pracovníků s mládeží.

Pracovníky s mládeží jsou všichni vzdělaní odborníci a pedagogové, kteří si už něčím prošli, mají své zkušenosti, znalosti a navyklé metody, o kterých tvrdí, že jsou osvědčené. My, protože nejsme v tomto denním stereotypu, už to vidíme trochu jinak. Děti je vnímají totiž jako odborníky a jejich slova si berou k srdci o mnoho méně než od někoho, kdo má k nim jiný, kamarádský vztah.

Jak jste se tento přístup snažili změnit?

Nechtěli jsme pedagogy trápit teoretickými poučkami, to už všechno znají ze studií. Snažili jsme se do našeho programu vnést hodně prvků zážitkové pedagogiky a vytvářeli jsme metodiku v návaznosti na jejich zkušenosti.

Chtěli jsme pedagogy naučit, že k dětem mohou přistupovat i jinak. Pedagog (pro děti teta nebo strejda) nemůže argumentovat slovy „udělej to takhle, protože jsem to řekl“, ale naopak „udělej si to podle sebe, ale nes si za to potom sám následky“. Všechno probíhalo v přátelské atmosféře, celý projekt je o svobodě a svobodném rozhodování, ale také o tom, že když udělám chybu, zaplatím si za ni. To je to nejpřínosnější, co si mladí lidé mohou do života odnést.

Splnil tento způsob očekávané výsledky? Změnil se vztah dětí a pedagogů?

Myslím, že určitě. Jako podstatný přírůstek vidím hlavně to, že pedagogové se začali na děti dívat jinak. Děti mají v domovech najeté stereotypní koleje, ale pokud se dostanou do jiného prostředí a setkají se s dalšími lidmi i pedagogy z jiných zařízení, chovají se potom úplně jinak. Vlastně i sami zjišťují, že jsou úplně jiní, než když jsou ve své domácí rodinné skupině.

Jak jste připravovali projekt? Jak probíhal průběh?

Problematicke mladých lidí se věnujeme od roku 2009, takže takové projekty se připravují průběžně. Spoustu programů máme naplánovaných a potom se spíše snažíme zjistit, kde by na ně šlo získat peníze. Oblast dětských domovů a domů na půli cesty se totiž potýká s finančními problémy. Finance na provoz dostávají od svých zřizovatelů a na vzdělávání pak už peníze nezbyývají. Sponzoři zase přispívají spíše věcnými dary.

Narazili jste na nějaké překážky či potíže?

Vlastně úplně první problém se naskytl, když jsme podávali žádost a vytvořili metodiku, kterou budeme testovat. Původně jsme napsali projekt tak, že budeme pracovat na víkendových setkáních. Pak jsme ale zjistili, že něco takového je klasifikováno už jako vzdělávací aktivita a ta musí trvat minimálně pět dnů. Takže jsme museli kompletně celý projekt přepsat, až z toho vzniklo to, co vniklo – nakonec jsme výjezd přesunuli na všední dny a směřovali ho směrem k prázdninám, abychom nenarušili školní rok. Z víkendu se stal nakonec osmidenní tábor pro 85 lidí a ve výsledku to bylo vlastně mnohem přínosnější. Pobyt byl komplexnější, každý den jsme mohli věnovat jednomu

tématu, rozdělit lidi do skupin a tak dále. Takže to, co na začátku vypadalo strašidelně, bylo nakonec největším přínosem.

Co bylo hlavním výstupem projektu?

Prioritním cílem projektu bylo vytvoření metody. Vznikly vlastně dvě metodiky, jedna pro mládež a jedna pro osoby pracující s mládeží. Ta pro mládež obsahuje hlavně pracovní listy a je záměrně jednoduchá a stručná. V metodice pro vychovatele je už více teorie. Obě tyto metodiky budou později dostupné i na webu.

Co byste doporučila budoucím žadatelům, kteří by se chtěli pustit do podobného projektu?

Je to o individuálním a osobním nastavení každého člověka. Projekt má smysl jen v případě, že do něj půjdete s tím, že ho dotáhnete do konce a s vírou, že bude fungovat. Celkově bych chtěla k projektu a inkluzi dodat to, že se toho pořád děje velmi málo. Na děti z dětských domovů se často pohlíží jako na chudáky, kteří si nemohou nic koupit a podobně. To je ale špatný přístup. Málokdo si uvědomuje, že problém je spíše v tom, že je nemá kdo vyslechnout a nemá se jim kdo věnovat. A čas je to, co děti potřebují nejvíc.

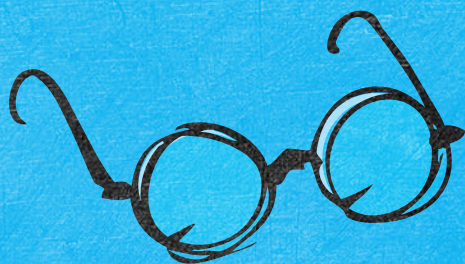
Webové stránky: www.centrumes.cz

Dle údajů z projektových žádostí podpořených projektů, se během let 2014 až 2016 do projektů Erasmus+ mládež zapojilo 14 507 účastníků s omezenými příležitostmi.

V roce 2016 bylo podpořeno celkem projektů, z toho 34,8 % se zabývalo některým z témat souvisejících se sociální začleňováním a rozmanitostí.

3 nejčastější témata, která se objevovala v podpořených inkluzivních projektech v letech 2014–2016 byla:

- Mládež (participace, práce s mládeží, politika mládeže)
- Kreativita a kultura
- Interkulturní/mezigenerační vzdělávání a celoživotní učení

Dle údajů z projektových žádostí podpořených projektů, se během let 2014 až 2016 do projektů Erasmus+ mládež zapojilo 14 507 účastníků s omezenými příležitostmi.

V roce 2016 bylo podpořeno celkem projektů, z toho 34,8 % se zabývalo některým z témat souvisejících se sociální začleňováním a rozmanitostí.

3 nejčastější témata, která se objevovala v podpořených inkluzivních projektech v letech 2014–2016 byla:

- Mládež (participace, práce s mládeží, politika mládeže)
- Kreativita a kultura
- Interkulturní/mezigenerační vzdělávání a celoživotní učení

Vietnamsko- česko- slovenský dialog

TYP PROJEKTU:

Klíčová akce 3 – Strukturovaný dialog mládeže

ZAPOJENÉ ORGANIZACE:

Společnost pro integraci cizinců, o. s. (Česká republika), Mladí křesťanští demokraté, o. s. (Česká republika), Křesťanskodemokratická mládež Slovenska (Slovensko), Integracia a rovnake príležitosti, o. z. (Slovensko)

PROJEKTOVÉ OBDOBÍ:

1. 5. 2015 – 31. 12. 2015

GRANTOVÁ PODPORA:

26 232 EUR

ANOTACE PROJEKTU:

Projekt se zaměřoval na integraci mladé vietnamské komunity v České republice a na Slovensku. Záměrem realizace byla motivace vietnamské menšiny k politické angažovanosti, participaci na občanském životě a aktivním soužití v rámci české a slovenské společnosti. Mladí zástupci této komunity se také setkali s osobami s rozhodovací pravomocí a se zástupci osob, které se v mládežnické politice angažují (členové zapojených sdružení), což mělo přispět k jejich většímu zájmu o problematiku soužití s vietnamskou komunitou.

Jak probíhala příprava projektu? Kolik lidí se projektu zúčastnilo a jak probíhal jejich výběr?

Projektu se zúčastnilo téměř 50 osob. Jednalo se o mladé lidi, se kterými spolupracují zúčastněné organizace a také ti, kteří o účast projevili zájem. Důležitou skupinou účastníků pak byli mladí lidé vietnamského původu. Někteří z nich jsou plně integrováni do většinové společnosti, ovládají tedy český nebo slovenský jazyk a od jejich vrstevníků je odlišuje jen jejich původ. Vedle toho však byli mezi účastníky i mladí Vietnamci, kteří se narodili ve Vietnamu a do České republiky či na Slovensko se přestěhovali až v pozdějším věku.

Co bylo na programu akce? Jaká témata se v dialogu probírala?

Tématem dialogu bylo postavení vietnamské komunity a dalších menšin v ČR a na Slovensku – jejich práva, možnosti začlenění

a pracovního uplatnění nebo uznání vzdělání. Jednalo se o diskuzi s různými zástupci místních orgánů a představiteli státní moci. Diskuze navazovala na předchozí seznamovací večer a program doplňovaly různé aktivity zaměřené na historii, kulturní dědictví a pohled vietnamské komunity na uplatnění v rámci společnosti. Součástí byly ale také neformální aktivity, jako byla příprava tradičních vietnamských pokrmů.

Jaká řešení dialog přinesl?

Cílem akce bylo navrhnout řešení neúčasti či nezájmu vietnamské komunity o dění u nás. Vietnamská komunita čítá v ČR na 60 000 osob, což je třetí největší etnikum. Chtěli jsme vietnamskou menšinu motivovat k politické angažovanosti, účasti na občanském životě a aktivní symbióze v rámci české a slovenské společnosti. A také jsme chtěli, aby účastníci z řad „většinové společnosti“ dokázali pochopit vietnamské

zvyky a tradice, lépe chápat odlišnosti a zároveň najít to, co nás všechny spojuje.

Z projektu vyplynulo, že příslušnost ke konkrétnímu etniku není vůbec zásadní a že mladí lidé najdou navzájem porozumění takřka za jakékoliv situace.

Jak se u nás daří inkluzi ve spojitosti s vietnamskou menšinou?

U Vietnamců žijících ať už v ČR nebo na Slovensku je obecně snaha o inkluzi velmi malá, a to i přes to, že soužití s touto menšinou je naprosto bezproblémové. Je to často dáno různými stereotypy na obou stranách. U mladých lidí se tyto stereotypy daří částečně odbourávat, hlavně u těch, kteří se zde narodili nebo přišli ve velmi mladém věku. Tito mladí studují na českých školách a setkávají se se svými vrstevníky. Ve vietnamské komunitě je ale dost zásadní vliv a postoj rodiny, který inkluzi tolik nepřeje. Horší je to s mladými lidmi, kteří sem přišli později, protože mají problém s jazykem a automaticky se uzavírají do své komunity. Právě v tomto kontextu chápeme inkluzi ve vztahu k vietnamské komunitě jako hodně důležitou a potřebnou. Jak se ukázalo i během realizace projektu, jejich názory mohou být pro nás mnohdy velmi prospěšné.

Co vidíte jako největší přínos Vašeho projektu? Jaký byl jeho dopad?

Za největší přínos pokládám již zmíněné propojení mladých lidí z různých etnik a pochopení vzájemných postojů, které se zpočátku mohou zdát odlišné. Účastníci projektu se naučili také schopnosti argumentovat či vystupovat před cizími lidmi. V neposlední řadě pak pochopili význam aktivního občanství v rámci společnosti jako takové. Radost nám dělá výrazné propojení vietnamské a české či slovenské komunity, navázání pracovních a studijních vztahů, které doteď dobře fungují.

Co byste doporučili případným budoucím žadatelům, kteří by chtěli uskutečnit podobný projekt? Jak dělat inkluzivní projekt zajímavě a efektivně?

V první řadě je potřeba získat potřebné kontakty mezi příslušníky menšiny, kterých se inkluze týká a přímo s nimi aktivně pracovat a komunikovat již od samotného psaní projektu. Právě oni totiž dokážou definovat a konkrétně popsat problémy, které se jich týkají. Bez těchto znalostí není možné udělat projekt tak, aby byl pro cílovou skupinu vnímán jako zajímavý a zároveň přinesl očekávaný dopad.

Dodatečná podpora

Organizace projektu, který zahrnuje mladé lidi s omezenými příležitostmi, může znamenat také větší finanční zátěž. V rámci žádosti o grant v programu Erasmus+ mají ale organizace příležitost, získat právě na tyto účely dodatečné finanční prostředky.

Klíčová akce 1:

Úvodní plánovací návštěva

Tyto plánovací návštěvy pomáhají budovat důvěru, porozumění a pevné partnerství mezi organizacemi. Mladí lidé se mohou této návštěvy zúčastnit, a tak se plně zapojit do přípravy projektu.

Další vedoucí skupiny

Příručka k programu udává minimální počet vedoucích skupiny v národní skupině, ale nestanovuje jejich maximální počet. Je doporučeno, aby projekty zaměřené na začleňování a rozmanitost měly více vedoucích než je stanovený minimální počet.

Klíčová akce 1 –

Evropská dobrovolná služba

Mentoring

Individuální podpora dobrovolníka při jeho integraci nejen do projektu, ale také do běžného života v hostitelské zemi.

Jazyková podpora:

Účastníkům mobilit delších než 2 měsíce je poskytována jazyková podpora, a to prostřednictvím on-line kurzů nebo finanční podpory pro absolvování jazykového kurzu, pokud není potřebný jazyk k dispozici v on-line jazykovém nástroji.

Všechny klíčové akce:

Dodatečné finanční prostředky na zvýšené náklady účastníků se specifickými potřebami*

Tyto náklady mohou být až 100% hrazeny programem Erasmus+, aby se osoby se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním mohly zúčastnit projektu. Může se jednat o výdaje na osobního asistenta, za pronájem pomocného vybavení, dodatečnou lékařskou péči nebo zvýšené náklady na pojištění.

Grant na mimořádné náklady*

Tak jako v případě účastníků se specifickými potřebami, tak i v případě projektů pro mladé lidi s omezenými příležitostmi lze kromě běžných nákladů na organizaci financovat také mimořádné náklady, které u takových projektů vzniknou. Může se jednat o výdaje za kouče a mentory a za položky potřebné k vycestování do zahraničí, jako je například poplatek za vízum, cestovní pojištění, překlad/tlumočení atd.

* Organizátoři projektu musí tyto náklady zdůvodnit v žádosti a prokázat, že dotyčná osoba by se jinak projektu nemohla zúčastnit. Jsou-li náklady prokazatelně nezbytné k realizaci projektu, mohou být skutečné náklady v rámci těchto dvou položek hrazeny z grantu až do výše 100 %. Do uvedených rozpočtových položek nemohou být zahrnuty náklady hrazené v jiných položkách (například v cestovních nákladech a nákladech na organizaci mobility) a některé další náklady (například úroky za úvěr).

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Dům zahraniční spolupráce je příspěvková organizace, zřízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, která administruje mezinárodní programy zaměřené na oblast formálního a neformálního vzdělávání.

DZS se zaměřuje na oblasti:

- granty na mezinárodní vzdělávací projekty, výměny mládeže, mobility dobrovolníků a na vzdělávání pracovníků s mládeží,
- zprostředkování stipendijních pobytů v zahraničí,
- konzultace a odborná pomoc jednotlivcům a organizacím k zapojení do vzdělávacích projektů a získání mezinárodních zkušeností,
- zprostředkování mezinárodní spolupráce vzdělávacích institucí v Evropě i mimo Evropu,
- konference, semináře, školení a poradenství v oblasti vzdělávání,
- publikace, informační a metodické materiály,
- propagace českého školství v zahraničí,
- informace o vzdělávání v Evropě.

Více informací naleznete na:

www.dzs.cz

www.naerasmusplus.cz

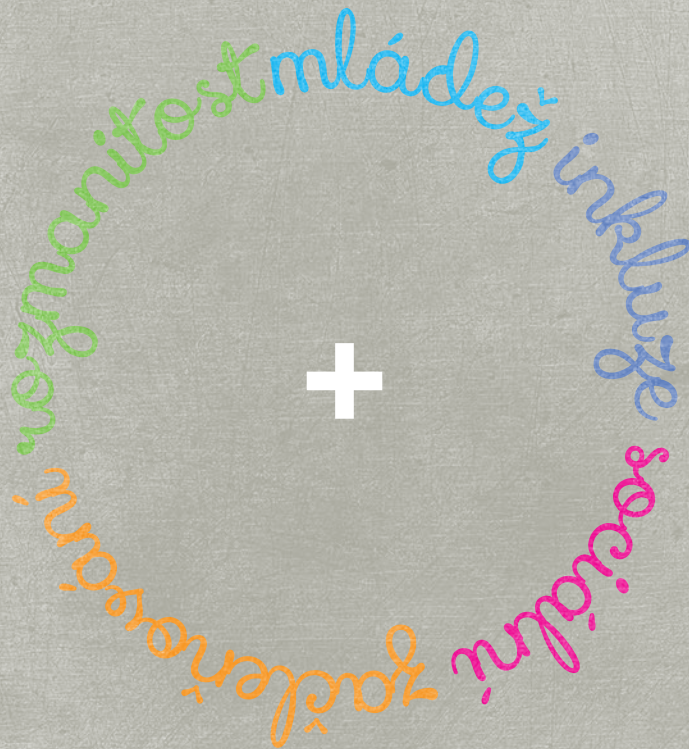
www.facebook.com/NAERASMUSPLUSCZ

Eurodesk

Eurodesk je evropská informační síť, která působí jako součást programu Erasmus+. Do této sítě je zapojeno 34 evropských zemí, které vzájemně spolupracují při sdílení informací. Umožňuje mladým lidem a pracovníkům s mládeží snadný a rychlý přístup k evropským informacím. Informace o studiu či práci v zahraničí, nebo dobrovolnictví jsou sdíleny prostřednictvím webu, sociálních sítí a sítí regionálních konzultantů. Publikační činnost Eurodesku je zaměřena na vzdělávací materiály určené mladým lidem, nebo pracovníkům s mládeží.

Informační kanály Eurodesku:

- Česká webová stránka Eurodesku: www.eurodesk.cz
- Evropský portál pro mládež: <http://europa.eu/youth/>
- Tištěný bulletin Mozaika: distribuován zdarma po celé ČR, objednat jej lze na: www.eurodesk.cz/mozaika
- Facebook: www.facebook.com/EurodeskCZ

Vydává: Dům zahraniční spolupráce, 2016

Zpracoval tým: Adéla Linhartová, Tereza Krbcová, Vendula Kopecká

Ilustrace: Jiří Litvín

Tisk: AF BKK, s. r. o.

Náklad: 1 000 ks

ISBN: 978-80-88153-37-5

Za obsah sdělení odpovídá výlučně autor. Sdělení nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jeho obsahem.

Spolufinancováno z programu Evropské unie Erasmus+ a z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

